

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กฎหมายใหม่ แก้ไข/ปรับปรุง ยกเลิก

หน่วยงานของรัฐผู้เสนอร่างกฎหมาย กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนการปฏิรูปประเทศ

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในเรื่อง

- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

● เป้าหมายที่ ๒.๒ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

● ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๕.๕ ปรับบทบาทและโอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐ

- ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

● เป้าหมายที่ ๒.๔ กระบวนยุติธรรมเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ

● ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๗ กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่างๆ และมีเท่าที่จำเป็น

สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศในเรื่อง

แผนปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย

- ประเด็นปฏิรูปที่ ๑ การกำหนดกลไกทางกฎหมายเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ได้ทันต่อการพัฒนาตามกระแสโลกาภิวัตน์

- ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ การกำหนดกลไกทางกฎหมายเพื่อสร้างความเป็นธรรมและขจัดความเหลื่อมล้ำ

ในสังคม

แผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม

- ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนากลไกช่วยเหลือและเพิ่มศักยภาพเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการ

ยุติธรรม

- ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐ การพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน

ของประเทศ

ส่วนที่ ๑

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๑. สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา

๑.๑ ปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และผลกระทบของปัญหาคืออะไร

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีไว้ในตาราง ๕ ท้ายประมวลวิธีพิจารณาความแพ่ง

นับแต่ประมวลวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ประกอบกับที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ได้ส่งผลกระทบเป็นวงกว้าง และยาวนานกว่าที่คาดการณ์ไว้เดิม ต่อการดำเนินชีวิตตามปกติ การประกอบอาชีพ รวมถึงการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการในทุกๆระดับ ปรากฏว่าสถานการณ์ดังกล่าวเป็นอุปสรรคสำคัญทำให้ลูกหนี้

จำนวนมากอาจต้องตกเป็นผู้ผิดนัด มีความรับผิดชอบตามสัญญา หรือตามกฎหมายหลายประการ ส่งผลให้มีปริมาณการฟ้องร้องบังคับคดีเพิ่มมากขึ้น ทั้งคดีแพ่งและคดีล้มละลาย ทั้งที่สถานการณ์เช่นนี้ พึงนับเป็นพฤติการณ์พิเศษ โดยการขยายระยะเวลาการชำระหนี้ การใช้สิทธิเรียกร้องในการฟ้องร้องบังคับคดีออกไปนั้นจะต้องไม่กระทบสิทธิของเจ้าหนี้เกินสมควร กรณีเป็นปัญหาความเป็นธรรมของประชาชนที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม สมควรที่รัฐจะต้องมีมาตรการชั่วคราวเพื่อการบรรเทาโดยเร่งด่วน จากสภาพปัญหาดังกล่าวพบว่าสาเหตุของปัญหา มีดังนี้

๑. ตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีสูงเกินไป ทำให้ลูกหนี้ต้องรับภาระในการจ่ายค่าธรรมเนียมบางประการที่ไม่จำเป็น เช่น การยึดทรัพย์สินซึ่งมิใช่ตัวเงิน หรือการอายัดเงินหรืออายัดทรัพย์สินแล้วไม่มีการขายหรือจำหน่าย เป็นต้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับอัตราค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

๒. กฎหมายยังไม่มีมาตรการเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ที่ต้องถูกฟ้องเป็นคดีแพ่งและคดีล้มละลาย อันเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ทำให้ลูกหนี้ตกอยู่ในสถานะไม่อาจชำระหนี้ได้ และตกเป็นผู้ผิดนัด เกิดความรับผิดชอบตามสัญญา หรือตามกฎหมายหลายประการ ส่งผลให้มีปริมาณการฟ้องร้องบังคับคดีเพิ่มมากขึ้น

๑.๒ เหตุใดรัฐจึงควรแทรกแซงในเรื่องนี้

รัฐมีหน้าที่ในการดูแลระบบเศรษฐกิจของประเทศ เมื่อลูกหนี้จำนวนมากประสบปัญหาไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามปกติเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) รัฐจึงมีหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือ หรือบรรเทาผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าว ประกอบกับประมวลวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ มีการบังคับใช้มาเป็นระยะเวลา ๑๗ ปีแล้ว และปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจได้มีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก ดังนั้น กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม ซึ่งเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายดังกล่าวได้เล็งเห็นถึงสภาพปัญหาที่อาจเกิดขึ้น จึงได้แก้ไขร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอัตราค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้เป็นมาตรการทางกฎหมายในการบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้น ซึ่งภารกิจดังกล่าวนี้ภาคเอกชนไม่อาจดำเนินการได้

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซง

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซงคืออะไร

เพื่อให้มีกฎหมายที่เกี่ยวกับอัตราค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีที่สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบัน สามารถให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น และยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐเพื่อให้กระบวนการยุติธรรมเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ

๓. การแก้ปัญหาในปัจจุบัน

๓.๑ วิธีการแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันคืออะไร

ไม่มี

๓.๒ ต่างประเทศแก้ปัญหานี้อย่างไร (ถ้ามี) และการดำเนินการดังกล่าวเหมาะสมกับสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๔. การรับฟังความคิดเห็น

- ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว
- ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว

๕. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างกฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร

ไม่มีกฎหมายอื่นที่มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๖. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๖.๑ กฎหมายนี้จำกัดสิทธิเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระอะไรแก่ใครบ้าง

ไม่มี

๖.๒ มีมาตรการป้องกัน แก้ไข คุ้มครอง หรือเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบตาม ๖.๑ อย่างไร

ไม่มี

๖.๓ กฎหมายนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชนอย่างไร

การแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. จะทำให้มีมาตรการทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพเพื่อบรรเทาผลกระทบจากการไม่สามารถชำระหนี้ได้ ทำให้ลูกหนี้ต้องตกเป็นผู้ผิดนัด และมีความรับผิดชอบตามกฎหมาย อันเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และต้องถูกฟ้องเป็นคดีแพ่งหรือคดีล้มละลาย ไม่ต้องรับภาระในการชำระค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีที่สูงเกินไป เป็นการลดภาระทางการเงินของลูกหนี้ และทำให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้มากขึ้น

๗. ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๗.๑ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม

๗.๒ มีแนวทางและระยะเวลาเตรียมการในการปฏิบัติตามหรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

และมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกหรือลดขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการหรือไม่

มีการวางแผนที่จะใช้สื่อสารสนเทศต่างๆ เช่น สื่อวิทยุ โทรทัศน์ สื่อวิทยุชุมชน โซเชียลมีเดีย เพื่อสร้างการรับรู้และเป็นช่องทางการติดต่อ สื่อสาร เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์

๗.๓ มีแนวทางและระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

๗.๓.๑ ภาคประชาชนสามารถใช้วิธีการดังต่อไปนี้

(๑) ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น สื่อวิทยุ โทรทัศน์ สื่อวิทยุชุมชน โซเชียลมีเดีย

เป็นต้น

(๒) ประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในการเผยแพร่ความรู้ เช่น สถาบันการเงิน ธนาคารพาณิชย์ต่างๆ เป็นต้น

๗.๓.๒ เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถใช้วิธีการดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำคำสั่งในการปฏิบัติงาน

(๒) เผยแพร่คำสั่งผ่านสื่อภายในองค์กร

๗.๔ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับให้เป็นตามกฎหมาย
ไม่มี

๘. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

การดำเนินการดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดภาระแก่ประเทศไทย และเป็นผลดี ดังนี้

๘.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

การแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในส่วนที่เกี่ยวกับอัตราค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี ไว้ในตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง จะทำให้มีมาตรการทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพเพื่อช่วยเหลือให้ลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ได้ลดภาระในการจ่ายค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีบางประการที่ไม่จำเป็น เช่น การยึดทรัพย์สินซึ่งมีใช้ตัวเงิน หรือ มีการอายัดเงินหรืออายัดทรัพย์สินแล้วไม่มีการขายหรือจำหน่าย เป็นต้น

๘.๒ ผลกระทบต่อสังคม

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับนี้มีการแก้ไขเพิ่มเติมและยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้ลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ได้ลดภาระในการจ่ายค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีบางประการที่ไม่จำเป็น เพื่อบรรเทาผลกระทบจากการไม่สามารถชำระหนี้ได้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นการสร้างความเป็นธรรมในการเข้าสู่กระบวนการและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

๘.๓ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ

ไม่มี

๘.๔ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

ไม่มี

ส่วนที่ ๒

เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ
การกำหนดโทษทางอาญา และการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจ

๙. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต

ไม่มี

๑๐. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการ

ไม่มี

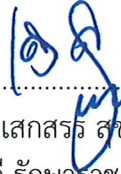
๑๑. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดโทษอาญา

ไม่มี

๑๒. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครองหรือ
ดำเนินกิจการทางปกครอง
ไม่มี

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและ
วิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ.....

(นายเสกสรรค์ สุขแสง)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมบังคับคดี

วันที่ ๑๙ มิ.ย. ๒๕๖๕

กองพัฒนาระบบการบังคับคดี
และประเมินราคาทรัพย์สิน กรมบังคับคดี
เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ นางสาวณัฐนิชา เสนาะเมือง
โทร ๐ ๒๘๘๗ ๕๑๕๕
อีเมล natnicha.s@led.mail.go.th